

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

10.02.2021

Programma Nr. 5-03/1
ietekmes uz vidi novērtējumam kūdras ieguves (izstrādes)
paplašināšanai kūdras atradnē “Piltenes purvs” Dundagas pagastā,
Dundagas novadā

Derīga līdz 2026. gada 10. februārim.

Programma izdota AS “AGARIS LATVIA”, reģ. Nr. 40003009548, juridiskā adrese: “Misa Kūdra 17”, Misa, Vecumnieku novads, LV-3906, elektroniskā pasta adrese: info.lv@agaris.eu (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2021. gada 8. janvāra iesniegumu Nr. 1-7/2021/10 (turpmāk – Iesniegums). Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī IVN turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots 2020. gada 16. oktobrī ar Valsts vides dienesta Ventspils¹ reģionālās vides pārvaldes lēmumu “Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. VE20SI0050” (turpmāk – Lēmums Nr. VE20SI0050).
2. IVN objekts ir kūdras ieguves (izstrādes) paplašināšana kūdras atradnē “Piltenes purvs” 11,216 ha platībā Dundagas pagastā, Dundagas novadā (turpmāk – Paredzētā darbība). Paredzētā darbība tiks veikta nekustamā īpašuma “Valsts mežs Dundagas centrālais” Dundagas pagastā, Dundagas novadā (kadastra Nr. 8850 002 0117) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8850 021 0098 daļā (turpmāk – Darbības vieta). Zemes vienības kopējā platība 178,33 ha². Ierosinātāja ar AS “Latvijas valsts meži” 2007. gadā 18. septembrī ir noslēgusi zemes nomas līgumu Nr. 5.7-9.1/000d/150/07/13 par valsts zemes ar kopējo platību 270,30 ha un kura ir izvietota uz zemes vienībām ar kadastra Nr. 8850 021 0098, 8850 021 0153 un 8850 021 0154 un ietilpst zemes gabalā ar kadastra

¹ Saskaņā ar Valsts vides dienesta tīmekļvietnē <https://www.vvd.gov.lv/lv/jaunums/darbu-uzsak-vienota-valsts-vides-dienesta-kurzemes-regionala-vides-parvalde> pieejamo informāciju ar 2020. gada 1. novembri izveidota jauna Valsts vides dienesta struktūrvienība - Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālā vides pārvalde, kura atbilstoši savai kompetencei īsteno valsts vides aizsardzības politiku Dundagas novadā.

² Zemes vienības platība saskaņā ar Valsts zemes dienesta datu publicēšanas portālā www.kadastrs.lv norādīto informāciju.

Nr. 8850 002 0117. Saskaņā ar zemes nomas līgumu, zemes lietošanas mērķis ir kūdras ieguve.

3. Piltenes purva platība ir ~ 360 ha, tajā skaitā, sagatavotie kūdras lauki 223,6 ha platībā un vēl plānotais ieguves lauks 11,2 ha platībā. Darbības vietu no trīs pusēm ieskauj jau esoši kūdras ieguves lauki, kur kūdras ieguvi veic Ierosinātāja, bet rietumu pusē tā robežojas ar AS “*Latvijas Valsts mežu*” teritoriju.
4. Saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju³ pirms kūdras ieguves paredzēta teritorijas sagatavošana ieguves veikšanai. Šobrīd kūdras ieguve šajā teritorijā nenotiek, bet ir redzamas “*ieguves pēdas*” no senākiem laikiem. Ūdens novadīšana no Darbības vietas paredzēta pa esošajiem novadgrāvjiem uz Alakstes upi (ŪSIK kods 3722466:01). Realizējot Paredzēto darbību plānots iegūt apmēram 7 tūkst. m³ grieztās kūdras gadā, kura tiks izmantota kūdras substrātu ražošanai. Ieguves darbus paredzēts veikt sezonāli – laika posmā no pavasara līdz rudenim veicot kūdras klucīšu griešanas darbus, savukārt vasarā un rudenī veicot to žāvēšanu. Vasaras beigās vai ziemā sausos kūdras klucīšus plānots izvest tālākai pārstrādei.
5. Saskaņā ar publiski pieejamo Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) Derīgo izrakteņu atradņu reģistra karti⁴ Darbības vietas atrodas kūdras atradnes “*Piltenes purvs*” teritorijā. LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija 2019. gada 11. decembrī⁵ akceptējusi kūdras atradnes “*Piltenes purvs*” 2019. gada papildizpētes iecirknī ģeoloģiski izpētītos A kategorijas krājumus 112.16 tūkst. m² platībā, 393.10 tūkst. m³ apjomā un aprēķinātos krājumus (W=40%) 57.05 tūkst. t.
6. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – *NATURA 2000*), kā arī nerobežojas ar tām. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kas ir arī *NATURA 2000* teritorija (dabas liegums “*Kaļķupes ieleja*”), atrodas aptuveni 3 km attālumā uz austrumiem no ieguves vietas. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” reģistrēto informāciju⁶, Darbības vietā atrodas īpaši aizsargājams biotopu laukums *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* (ES biotopa kods 7120). 2019. gadā Darbības vietā konstatētas⁷ īpaši aizsargājamās sugas ciņu mazmeldrs *Trichophorum cespitosum*, kas iekļauta Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr.396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1.pielikumā “*Īpaši aizsargājamo sugu saraksts*”, un gada staipekņis *Lycopodium annotinum*, kas iekļauts šo noteikumu 2. pielikumā “*Ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu saraksts*”.
7. Darbības vieta atrodas ārpus blīvi apdzīvotām vietām, tā atrodas pie pašvaldības nozīmes ceļa “*Vecā skola - Dravnieki*”. Tuvākā apdzīvotā vieta Dundaga atrodas apmēram 3 km attālumā no Darbības vietas dienvidrietumu virzienā, tuvākās apdzīvotās viensētas atrodas aptuveni 400 m attālumā no plānotās kūdras ieguves vietas.

³ Tai skaitā Ierosinātājas 2020. gada 17. februāra iesniegums un 2020. gada 28. aprīlī, 2020.gada 18.jūnijā un 2020.gada 31.augustā sniegtā informācija, kura vērtēta Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2020. gada 16. oktobra lēmuma “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. VE20SI0050*” ietvaros.

⁴ <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-atradnu-registrs?id=1213&nid=488>.

⁵ LVĢMC krājumu akceptēšanas komisijas 2019. gada 11. decembra sēdes protokola Nr. 73 izraksts pieejams tīmekļvietnē ftp://ftp2.meteo.lv/Zemes_dziles/Lemumi_par_derigo_izraktenu_krajumu_akceptesanu/2019/

⁶ <https://ozols.gov.lv/ozols/>.

⁷ Informācija, kura vērtēta Lēmuma Nr. VE20SI0050 ietvaros.

8. Saskaņā ar Dundagas novada teritorijas plānojumu Darbības vietā ir noteikts funkcionālais zonējums – *Mežu teritorija (M)*. Pieguļošajās teritorijās atrodas *Mežu teritorija (M)*, *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2)* un pašvaldības nozīmes ceļš.
9. Ierosinātāja sabiedrības informēšanas pasākumus veica saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. pantu. Ņemot vērā Dienesta Lēmumā Nr. VE20SI0050 ietvertos apsvērumus par paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskumu, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. panta otro daļu nepieprasīja organizēt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) norisinājās no 2020. gada 14. decembra līdz 2021. gada 4. janvārim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto Sākotnējo apspriešanu tika publicēts 2020. gada decembra Dundagas novada pašvaldības informatīvajā izdevumā “*Dundadznieks*” numurā Nr. 12 (262) un ievietots tīmekļvietnēs www.dundaga.lv, www.agaris.com un www.vpvb.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātājas sniegtajai informācijai informācija par Paredzēto darbību tīmekļvietnē www.dundaga.lv tika skatīta 590 reizes (130 unikāli skatītāji), savukārt Ierosinātājas tīmekļvietnē www.agaris.com - 15 reizes (8 unikāli skatītāji). Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības IVN Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērtēti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
  - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzētās darbības iespējamās ietekmes un summāro ietekmju ar citām darbībām zonu. Izpētes teritorija aptver arī teritoriju transportēšanas maršrutā, vismaz pašvaldības nozīmes ceļa “*Vecā skola - Dravnieki*” un valsts reģionālo autoceļu V1367 “*Dundaga – Ģipka*” un V1375 “*Kaļķi – Druvas*” (atkarībā no izvēlēta kūdras transportēšanas maršruta) reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.
  - 3.2. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plānu, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski nepieciešams attēlot esošos kūdras laukus (arī rekultivētos (ja tādi ir), izstrādātos un izstrādei jau sagatavotos), plānotos kūdras ieguves laukus, kā arī teritorijas, kurās netiks veikta kūdras ieguve dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu dēļ), galvenos nosusināšanas sistēmas elementus, būves ūdens nostādināšanai, nostādinātā ūdens promteku, izplūdes vietas saņemtajās ūdenstecēs (ūdensnotekā – Alakstes upē), izvešanas ceļus, papildus nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.

- 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.4. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.
- 3.5. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.
- 3.6. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.7. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Tā kā Darbības vietā konstatētas Noteikumos Nr. 396 iekļautās augu sugas mazmeldrs *Trichophorum cespitosum* un gada staipeknis *Lycopodium annotium*, Ziņojuma izstrādes laikā jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Konsultāciju rezultātus jāiekļauj Ziņojumā pārskatā, norādot kā tie ņemti vērā.
2. Ziņojumu iesniedz Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālajā vides pārvaldē, Dundagas novada domē un Dabas aizsardzības pārvaldē rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par kūdras atradni "*Piltenes purvs*".
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver, vai iespējamās ieguves platību alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojami arī šādi nosacījumi:

- 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu, gan papildus nepieciešamo objektu būvniecību un esošo būvju (arī inženierbūvju un meliorācijas sistēmas objektu) pārkārtošanu vai pārbūvi, gan kūdras ieguvei un transportēšanu, gan teritoriju rekultivāciju.
- 1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās ieguves platības, ņemot vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas), un attēlot vietas, kur kūdras ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.
- 1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniegt informāciju par iespējamu celmu, nepieciešamības gadījumā arī grunts, izvietojumu vai izmantošanu.
- 1.4.4. Raksturojot teritorijas sagatavošanas darbus, īpašu uzmanību pievēršot teritorijas nosusināšanas, ūdens nostādināšanas un novadīšanas risinājumiem, kā arī iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei arī ārpus Darbības vietas.
- 1.4.5. Raksturojot ieguves procesus – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgā izrakteņa ieguves veidus un apjomus, ieguves laika nosacījumus.
- 1.4.6. Aprakstīt derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus) un salīdzināt to ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norādīt izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
- 1.4.7. Novērtēt inženierkomunikāciju pieejamību, sniegt informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
- 1.4.8. Īpašu uzmanību pievērst piebraukšanas iespējamām kūdras ieguves laukiem un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības (arī esošo ceļu seguma atjaunošanas) darbiem un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Attiecībā uz piebraukšanas iespējamām novērtēt ne tikai esošo ceļu atrašanās vietas un parametrus, bet arī to izmantošanas iespējamību (citām personām piederošu īpašumu izmantošana Paredzētās darbības realizācijai). Norādīt plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem.
- 1.4.9. Raksturojot ugunsdrošībai nepieciešamos pasākumus: ugunsdrošības joslas un to uzturēšana, ugunsdzēsībai nepieciešamie ūdens krājumi un to ieguves avoti, nepieciešamā ugunsdzēsības tehnika un inventārs, drošības nosacījumi.
- 1.4.10. Novērtēt piemērotākos risinājumus rekultivācijai gan esošo lauku, gan Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniegt informāciju par jau veiktajiem rekultivācijas darbiem, kā arī sniegt konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniegt informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, skaidrojams arī, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots).
- 1.6. Sniegt informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā un trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas potenciālās iekārtas attiecīgos blakusproduktus un emisijas rada. Prognozējamo blakusproduktu un emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu kūdras ieguves iekārtu un procesu radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma

avotu emisijas limita projekta izstrādī⁸ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktoros). Attiecībā uz Paredzētās darbības laikā radītajiem atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai.

- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Lai nodrošinātu informācijas salīdzināmību, siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) novērtējumā izmantot to pašu metodiku, kura piemērojama, sagatavojot sektora emisiju prognozes Nacionālajam inventarizācijas ziņojumam⁹. Tādēļ Paredzētās darbības SEG aprēķinam, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktu, izmantojamas Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijas¹⁰, ievērojot, ka metodikas ir savstarpēji papildinošas.
- 1.9. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāļdefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, derīgo izrakteņu ieguvī, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.
- 2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem:
  - 2.3.1. Īpaši aizsargājamās sugas (tostarp putni) un to dzīvotnes, īpaši aizsargājami un Eiropas Savienības nozīmes biotopi darbības vietā un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā, citas dabas vērtības (arī meži). Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēti nozares (sugu un biotopu) eksperti un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
  - 2.3.2. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.

⁸ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

⁹ Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/sagatavotie-un-iesniegtie-ziņojumi?&id=1153&nid=393>

¹⁰ Piemērojamās vadlīnijas pieejamas: http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_07_Ch7_Wetlands.pdf un http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/wetlands/pdf/Wetlands_Supplement_Entire_Report.pdf

- 2.3.3. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.
- 2.3.4. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi kontekstā ar paredzētajiem risinājumiem, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi.
- 2.3.5. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas maršruta tuvumā, attālumā līdz tām.
- 2.3.6. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamas, analīzi. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 2.3.7. Pašreizējo SEG emisiju no Darbības vietas novērtējums.
- 2.3.8. Informācija par tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā nepieciešams sniegt arī šādas ziņas:
  - 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
  - 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
  - 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot derīgo izrakteņu ieguves lauku sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
  - 2.4.4. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem.
  - 2.4.5. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas/pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
  - 2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1.–7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza sekojošas prasības:
  - 3.2.1. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi (būvniecība un, ja attiecināms, nojaukšanas darbi), ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, nosusināšanas sistēmas izveide un (ja nepieciešams) augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda

nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.

- 3.2.2. Vērtējot Paredzētās darbības izraisītu nosusināšanas ietekmi, izstrādāt hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozi, novērtējot augsnes struktūras un mitruma izmaiņas Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējumā ņem vērā plānoto ūdens nostādīšanu un novadīšanu (norādot iespējamās izplūdes vietas) un ūdeņu novadīšanas ietekmi uz saņemošo ūdensteci, tai noteiktajām vides kvalitātes prasībām un mērķiem, kā arī ietekmi, ko rada iespējama meliorācijas sistēmu pārkārtošana un noteces izmaiņas. Jānovērtē iespējamā ietekme uz dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akām) un kvalitāti.
- 3.2.3. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums (cik atbilstoši) izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējumam jāaptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no ieguves lauku sagatavošanas, kūdras ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes un transportēšanas.
- 3.2.4. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, jāizmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogramma un novērtējumam jāaptver gan ietekmes no ieguves lauku sagatavošanas un kūdras ieguves, gan transportēšanas.
- 3.2.5. Vērtējot transportēšanas ietekmes, jāņem vērā šajā programmā noteiktā prasība, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma vismaz pašvaldības nozīmes ceļa "*Vecā skola - Dravnieki*" un valsts reģionālo autoceļu V1367 "*Dundaga – Ģipka*" un/vai V1375 "*Kaļķi – Druvas*" (atkarībā no izvēlēta kūdras transportēšanas maršruta) reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.
- 3.2.6. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteiktajam – novērtē gan SEG emisijas veidus un apjomus, gan oglekļa dioksīda piesaistes apjomus. Novērtējums veicams, ņemot vērā ietekmju savstarpējo dinamiku, ko veido SEG emisijas un oglekļa dioksīda piesaiste teritorijās, kuras a) sagatavotas kūdras ieguvei; b) kurās tiek veikta kūdras ieguve; c) kurās veikta rekultivācija. Novērtējums veicams saskaņā ar šajā programmā iepriekš norādītajām vadlīnijām un vismaz šādu SEG emisijām – CO₂, CH₄, N₂O, ievērojot arī šādas prasības:
  - 3.2.6.1. Kartogrāfiskajā materiālā un teksta daļā identificējami esošie zemes lietošanas veidi un to platības.
  - 3.2.6.2. Teksta daļā, vēlams tabulas veidā, pa gadiem prognozējamās platības (ha), kuras a) sagatavotas kūdras ieguvei; b) kurās tiek veikta kūdras ieguve; c) kurās veikta attiecīga veida rekultivācija, savukārt prognozi par kūdras ieguvi nepieciešams sastādīt gan platībai (ha), kādā vienlaicīgi varētu tikt veikta ieguve, gan ieguves apjomiem (t) gadā. Informācija par platībām (piemēram, atradnes laukiem),

kādos paredzēta prognozējama, secīga vai paralēla teritorijas sagatavošana kūdras ieguvei, kūdras ieguve un rekultivācija, attēlojama arī kartogrāfiski.

3.2.6.3. Saskaņā ar piemērojamām vadlīnijām no ieguves apjoma vērtējamas arī SEG emisijas, ko rada lauksaimniecībā izmantotā kūdra (tonnas C uz katru kūdras ieguves t gadā).

3.2.6.4. Iegūtos aprēķinu rezultātus nepieciešams pārrēķināt un Ziņojumā atspoguļot arī CO₂ ekvivalentos (tonnas CO₂ ekv. gadā), aprēķinam izvēloties 100 gadu periodu, un rezultātus procentuāli novērtēt pret sektora emisijām Nacionālajā inventarizācijas ziņojumā.

Attiecībā uz SEG emisiju novērtējumu Birojam papildus ir arī ieteikumi – sniegt aprēķinu piemēru maksimālos ieguves apjomus raksturojošam gadam un iegūtos rezultātus kopējam aprēķinu periodam atspoguļot arī grafiku diagrammā.

3.2.7. Jānovērtē ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, tai skaitā īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem; šādas ietekmes būtiskumu un pieļaujamību novērtē, ņemot vērā arī aktuālo informāciju par Eiropas Savienības nozīmes biotopu un sugu stāvokli valstī, tai skaitā to sastopamību un aizņemto platību, populācijas un dzīvotnes vērtējumu, struktūru un funkciju vērtējumu, kā arī nākotnes perspektīvu vērtējumu un tendences. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē, tostarp nosusināšana, trokšņa traucējumi u.c. ietekmes. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.

3.2.8. Jānovērtē, vai Paredzētā darbība var ietekmēt īpaši aizsargājamās, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), un mikroliegumus. Atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” reģistrētajai informācijai Darbības vietas tiešā tuvumā šobrīd nav šādu teritoriju, tomēr situācija var mainīties. Ja nepieciešams, jānodrošina atbilstīgs ietekmes uz attiecīgajām teritorijām novērtējums.

3.2.9. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.

3.2.10. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpaši vērtējami iespējamie vides riski un tipiskākās un iespējamās sliktākās avārijas situācijas ugunsdrošības kontekstā.

3.2.11. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.

3.2.12. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai; kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.

5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan kūdras ieguves laikā, gan risinājumi ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta kūdras ieguve (rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

6.2. Nosakot un novērtējot risinājumus rekultivācijai, ievērot šīs Biroja programmas IV daļas 1. punkta 1.4.10. apakšpunktā noteikto.

6.3. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus kūdras ieguvei, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriešanu laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.

2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.

3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā, ņemot vērā valstī noteiktos ierobežojumus attiecībā uz sabiedriskās apspriešanas sanāksmes organizēšanu klātienē, ja tādi noteikti.

4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktors (*paraksts**)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu